

N:o 184.

Af Herr C. E. Hjelm: Om förändrad lydelse för 11 § i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse å landet den 21 Mars 1862.

Vid alla föregående riksdagar, som varit hållna ifrån den tid nu gällande Kongl. förordningen rörande kommunalstyrelse på landet trädde i verkställighet, har påyrkanden blifvit gjorda om en ändamålsenligare fördelning af den kommunala rösträttens utöfvande, men alltid utan att dervid fästats något egentligt afseende, och, då dessa yrkanden från olika delar af landet förnyats vid hvarje riksdag under olika perioder, bevisar detta att missbelåtenheten är både allmän och behovet af ändring stort.

Man har såsom kardinalskäl mot förändringen anført den numera utslitna och i grunden vederlagda satsen: »som man betalar, bör man ock rösta;» vidare: att närvarande röstskala skyddar de mindre bemedlade för större kommunalutgifter. Men många af den större förmögenhetens representanter genomdrifna beslut bevisa just motsatsen, — att på landet äro de kommunala frågorna af underordnad beskaffenhet och att de ofta afgöras utan omröstning, och att sålunda rösträttens beskaffenhet vore af ringa vikt; detta är visst icke fallet, enär äfven på landet förekomma icke så sällan på kommunal- och kyrkostämmor frågor om jernvägs- och andra byggnader, kostsamma förvaltningar och skolfrågor m. m., men äfven om så vore, hade man ju större skäl att lemna frihet i det lilla, — och att en för de mindre förmögne utvidgad rösträtt icke skulle framkalla en lifvigare kommunalanda; nu är dock verkliga förhållandet, att det allmänna

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 16 Häft.

urgamla svenska intresset för gemensamma angelägenheter just genom den nya lagen råkat i domning, och det har blifvit ett stående uttryck: »hvarföre skola vi gå på stämman, herrarne göra ändå som de vilja.»

Inom kommuner med någorlunda lika fördelade förmögenhets-förhållanden kännes väl icke olägenheten så stor; men såsom inom Norrlands vidsträckta kommuner, der allmogens hemman äro af ringa taxeringsvärde, men der ett och annat stort etablissement finnes, hvars kommande och farande egare eller förvaltare afgöra kommunernas allmänna angelägenheter, är den närvarande röstberäkningen, här i fråga, ett olidligt ondt, föranledande till misstroende, split, kostsamma besvärsmål och flerfaldiga andra olägenheter.

På grund af hvad som till denna och föregående Riksdagar blifvit anfördt i ämnet, får jag vördsammast hemställa,

att Riksdagen, för sin del, beslutar, att 11 § i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet må erhålla följande lydelse:

Röstvärdet skall beräknas efter det enhvar röstegande åsatta fyrktal. Dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar emot en tjugonedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden; och icke i något fall högre än med det fyrktal, som svarar emot bevillning enligt Andra Artikeln för 4,000 riksdalers inkomst, *eller* fastighetsvärde af Åttatio tusen riksdaler.

Stockholm den 26 Januari 1872.

C. E. Hjelm.